

De Huiskat

De huiskat is één van de oudste huisdieren van de mens. Al ruim 9000 jaar geleden hadden mensen katten in en om het huis.

De huiskat stamt af van drie verschillende wilde katten, de Afrikaanse wilde kat, de woestijnkat en de moeraskat.

Er zijn ruim 70 verschillende kattenrassen.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de huiskat te houden?	3
Wat voor soort dier is de huiskat?	3
Verschillende soorten en rassen	4
Basisinformatie over de huiskat	5
Hoe ziet de huiskat eruit?	6
Waar leeft de huiskat?	7
Hoe leeft de huiskat?	7
Waarom gaat het niet goed met veel katachtigen?	9
Waarom is het erg als katachtigen uitsterven?	9
Wat kun jij doen om de katachtigen te helpen?	10
Wat doet Stichting SPOTS?	11
Leuke weetjes	12
Handige links en bronvermelding	13

Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de huiskat te houden?

De huiskat een heel mooi dier en er zijn er veel van op de wereld, maar met veel wilde katachtigen gaat het minder goed, want er zijn er steeds minder. Door een spreekbeurt te geven over de huiskat en jouw klas te vertellen waarom katten zo bijzonder zijn, kun jij de wilde katachtigen helpen om te blijven bestaan. Lees hier meer over in het hoofdstuk "Wat kun jij doen om de katachtigen te helpen?"

Wat voor soort dier is de huiskat?

De huiskat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de wilde kat, de lynx en de huiskat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten', bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar.

De huiskat heeft ook een officiële naam. Deze wordt ook wel **wetenschappelijke naam** genoemd. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven, zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over hetzelfde dier praten. De officiële naam van de huiskat is **Felis catus**.

De huiskat is een populair huisdier. Uit een onderzoek in 2014 bleek dat er ongeveer 2,6 miljoen katten in Nederland wonen!

Verschillende soorten en rassen

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke naam** hebben. Sommige kattensoorten hebben nog een derde naam, en dit geeft de **ondersoort** van het dier aan. Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**.

Naast soorten bestaan er ook verschillende **rassen**. Een ras is gemaakt door de mens. Door het uitkiezen van bepaalde katten selecteert de mens bepaalde eigenschappen van een kat, door ze met elkaar te laten paren. Zo krijg je bijvoorbeeld katten met lang haar, of juist kort haar. Of juist heel groot, of heel klein. Er zijn meer dan 70 verschillende rassen binnen de huiskat. Een paar voorbeelden die je misschien wel kent:

Europese korthaar

Noorse boskat

Siamees

Sphynx (naaktkat)

Perzisch langhaar

Heilige Birmaan

Basisinformatie over de huiskat

Stam:	Chordata (gewervelden)
Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Geslacht:	Felis
Hoogte:	Gemiddeld 23-25 centimeter
Lengte:	Gemiddeld 46 centimeter
Staartlengte:	Gemiddeld 30 centimeter
Gewicht:	Gemiddeld 4-5 kilogram. Een Maine Coon kan tot wel 11 kg wegen!
Levensverwachting:	Gemiddeld 14-16 jaar. De oudste kat in Nederland werd 28 jaar oud!

Hoe ziet de huiskat eruit?

Zoals eerder gezegd, er bestaan heel veel verschillende rassen binnen de huiskat. Deze rassen zien er allemaal verschillend uit. Maar er zijn ook veel overeenkomsten tussen de rassen.

Vacht

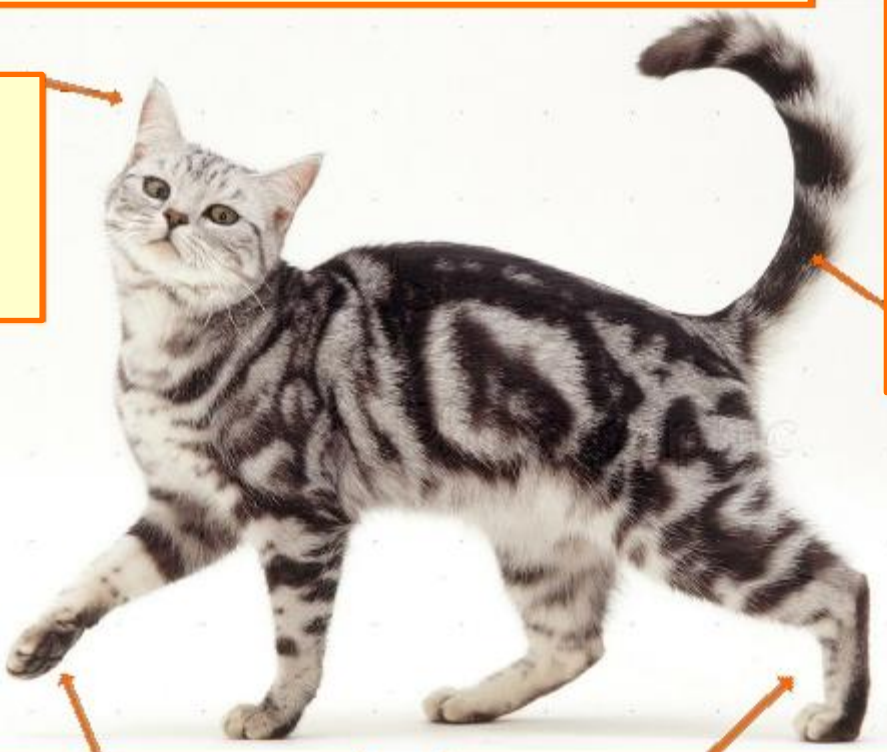
De huiskat kan verschillende vachten hebben. Sommige hebben lang haar, andere hebben helemaal geen haar. De kleuren verschillen ook van ras tot ras. Katten staan erom bekend hun vacht vaak te wassen met hun tong. De tong is een beetje zoals onze haarborstel.

Staat

De huiskat gebruikt zijn staart voor verschillende dingen. Door de staart op een bepaalde manier te laten zien, kan hij communiceren met soortgenoten. De staart wordt ook als balans gebruikt, bijvoorbeeld bij een sprong.

Oren

De huiskat heeft erg goede oren, veel beter als de mens.

Klauwen

Huiskatten kunnen hun nagels intrekken. Zo blijven ze scherp.

Poten

Je kent vast het gezegde 'een kat komt altijd op zijn pootjes terecht'. Als een kat valt dan draait hij meestal zo in de lucht dat hij land op zijn poten.

Met zijn **snorharen** kan de huiskat ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen zitten aan de neus en kun je vergelijken met voelsprietten.

De huiskat heeft **scherpe hoektanden**, waarmee hij zijn prooi kan vangen en vasthouden. Katten kunnen goed zien, vooral in de schemering. Dan hebben ze grote **pupillen**. Overdag zijn de pupillen meestal kleine spleetjes.

Waar leeft de huiskat?

De huiskat komt eigenlijk overal ter wereld voor waar mensen voorkomen. De eerste huiskatten werden gehouden in Cyprus en Egypte. In het oude Egypte was de kat erg belangrijk, ze waren zelfs heilig. Ook in China werden al vroeg katten gehouden.

Wetenschappers denken dat de oude Romeinen katten van Egypte naar Europa brachten. De kat werd toen vooral gebruikt om **muizen en ratten te vangen**. Ook werden katten op schepen gehouden, om ervoor te zorgen dat er niet teveel muizen meereisden.

Tegenwoordig wordt de kat vooral als **gezelschapsdier** gebruikt.

Hoe leeft de huiskat?

Veel huiskatten leven alleen, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. De meeste katten hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeien ze met **urine** en laten hun **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont. Meestal is dit rondom het huis.

De huiskat is vaak **actief gedurende de dag en nacht**. De huiskat **slaapt** veel, gemiddeld zo'n 13-14 uur per dag! Katten kunnen veel verschillende soorten geluiden maken, van grommen, spinnen tot miauwen.

Hier kun je verschillende kattengeluiden horen:

https://www.geolution.nl/dieren/dierengeluiden_kat.htm

Voortplanting

De periode dat mannetjes en vrouwtjes katten bij elkaar komen noemen we de **paartijd**. Bij de huiskat is dat verschillende keren per jaar, meestal tussen de lente en herfst.

Na ongeveer 64-67 dagen worden de jongen geboren, meestal zijn het er zo'n 3 tot 5. De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook de huiskat, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd.

Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. De moeder leert haar jongen alles om later zelf te kunnen overleven. Na 12 weken kunnen de kittens naar een nieuw huis.

De jacht en de prooien van de huiskat

De huiskat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de huiskat jaagt, worden **prooien** genoemd. Tegenwoordig krijgt de huiskat brokjes of nat voer van zijn baasje. Maar veel katten hebben nog een **jachtinstinct**. Dit betekent dat het jagen ze in het bloed zit. Dit kan je zien door met een kat te spelen, de meeste katten houden ervan om achter een speeltje aan te rennen, en dit te vangen.

De huiskat jaagt op vooral op **knaagdieren en vogels**, net zoals de wilde katachtigen. Zodra de huiskat een prooi ziet, sluipt hij er zachtjes op af. Als hij dichtbij genoeg is, springt hij op de prooi, en vangt hem met zijn klauwen. Met een beet in de nek of de keel is de prooi meestal snel dood. Vaak spelen huiskatten nog na met hun prooi.

In dit filmpje zie en leer je meer over de jacht:

<https://www.youtube.com/watch?v=kGGL0aUVOWs>

Waarom gaat het niet goed met veel kattachtigen?

Er zijn een heleboel huiskatten op de wereld. Maar voor de wilde katten geldt dit helaas niet. Voor de meeste wilde katachtigen geldt dat er vroeger meer waren dan nu. Een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de wilde katachtigen:

- 🐾 **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen zijn, zoekt de mens andere plekken om te leven en geld te verdienen. Dit doen ze bijvoorbeeld door hun vee ergens te laten grazen, bomen te kappen, of in mijnen te werken. Daardoor is er steeds **minder ruimte** voor de natuur. En dus ook minder leefruimte voor de kat. Wat ook vaak gebeurt is dat het leefgebied van een kat **versnipperd** raakt. Een weg deelt een gebied bijvoorbeeld in twee stukken. Het is dan lastig voor de kat om bij andere soortgenoten te komen.
- 🐾 **Jacht** - Ondanks dat het vaak **verboden** is, wordt er nog vaak op katten gejaagd. Mensen jagen om **verschillende redenen**. Bijvoorbeeld voor de vacht, om er dan jassen van te maken. Of om van lichaamsdelen medicijnen te maken. Het gebeurt soms ook dat mensen bang zijn dat de katten hun vee opeten, en ze daarom doodschieten.
- 🐾 **Illegale handel** - Sommige mensen willen een wilde kat als **huisdier**. Jagers zoeken daarom in het bos naar een moeder met jong, en schieten dan de moeder dood! Dan nemen ze het jong mee naar huis, zodat het gewend raakt aan mensen. Maar wilde katten zijn helemaal geen geschikte huisdieren!

Waarom is het erg als katachtigen uitsterven?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de katachtigen te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om katachtigen te **helpen**. Katten zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'? Je kunt op verschillende manieren helpen en misschien kun je zelf ook nog wat leuks verzinnen!

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de huiskat of een andere katachtige geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie katten. En waarom het niet zo goed gaat met veel katachtigen.

Tips!

- Begin je je spreekbeurt met een **huiskat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van een huiskat zien.
- Laat **filmpjes** van een huiskat zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die ook bij de download zit.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor katachtigen** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van een katachtige** steunen. Het geld kan je naar Stichting Spots overmaken en dan kun je erbij zeggen voor welk dier het geld bedoeld is.

Op deze site vind je meer informatie:

<http://www.stichtingspots.nl/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **spreekbeurtmateriaal voor kinderen zoals jij** over de katachtigen. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie: <http://www.stichtingspots.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 Er meer dan 500 miljoen huiskatten op de wereld zijn?
- 🐾 Sommige mensen denken dat een zwarte kat ongeluk brengt?
- 🐾 Als een huiskat geen voer zou krijgen, hij ten minste 8 muizen per dag moet eten?
- 🐾 Een kitten gemiddeld maar 140 gram weegt?
- 🐾 Een kat 7 keer scherper kan zien als de mens?
- 🐾 Er geen katten op de zuidpool leven?

Handige Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kat_\(dier\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kat_(dier))
- <https://www.royalcanin.nl/rassen/kat>
- <http://www.dekattensite.nl/alles-over-de-kat/>
- <http://spreekbeurten.info/katten.html>
- <https://www.kat.nl/>

Deze links kun je gebruiken voor **mooie plaatjes**:

- <https://www.royalcanin.nl/rassen/kat>
- <https://www.kat.nl/>

Deze links kun je gebruiken voor **filmpjes**:

- <https://www.youtube.com/watch?v=ovDJVWSfSOs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=iRXJXaLVOn4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kGGL0aUVOWs>

Gebruikte bronnen

- <https://en.wikipedia.org/wiki/Cat>
- <https://www.royalcanin.nl/rassen/kat>
- <http://www.landidee.nl/a/dieren/6-weet-jes-over-de-huiskat/>
- <https://www.pinterest.com/pin/171910910754945304/>
- <http://www.furrytalk.com/2010/04/cats-and-kittens-with-the-mouth-opened-20-cute-and-funny-pictures/>
- https://www.geolution.nl/dieren/dierengeluiden_kat.htm

Stichting SPOTS

L.P. van Mallandstraat 46

4754 AP Stampersgat

E: info@stichtingspots.nl

Tel: 06-40947232

www.stichtingspots.nl

www.knuffelfarms.nl

Rekeningnummer:

IBAN: NL90INGB0004611235

BIC: INGBNL2A

